

DAELZICHT HEEL

NADER SOORTENONDERZOEK ALPENWATERSALAMANDER EN DAS

Opdrachtgever:
Projectnr:
Datum:

Stichting Daelzicht
DIP248
6 maart 2024

DAELZICHT HEEL

NADER SOORTENONDERZOEK ALPENWATERSALAMANDER EN DAS

Opdrachtgever:	Stichting Daelzicht
Projectnr:	DIP248
Rapportnr:	DIP248-RAP-NSO-DaelzichtHeel-1.0
Status:	Definitief
Datum:	6 maart 2024

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2023 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veelelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
STK

Verificatie:
RJA

Validatie:
RVH

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doelstelling.....	4
1.3	Beschrijving zorgterrein	4
1.4	Beschrijving deelgebieden.....	5
1.4.1	Deelgebied 1.....	5
1.4.2	Deelgebied 2.....	5
1.4.3	Deelgebied 3.....	6
1.4.4	Deelgebied 4.....	6
1.4.5	Deelgebied 5.....	6
1.5	Voorgenomen plan	6
2	NADER SOORTENONDERZOEK	8
2.1	Alpenwatersalamander	8
2.1.1	Werkwijze	9
2.1.2	Resultaten	10
2.1.3	Effectbeoordeling en conclusie	10
2.2	Das	11
2.2.1	Werkwijze	11
2.2.2	Resultaten	11
2.2.2.1	Functioneel leefgebied in de omgeving van de deelgebieden.....	12
2.2.2.2	Functioneel leefgebied binnen de deelgebieden.....	15
2.2.3	Effectbeoordeling en verbodsbepalingen das	16
3	CONCLUSIES	18
3.1	Alpenwatersalamander	18
3.2	Das	18
4	BRONNENLIJST.....	19

TABELLEN

Tabel 1. Onderzoeksdata, -tijden en weersomstandigheden van de veldonderzoeken naar de Alpenwatersalamander.	10
Tabel 2. Habitatvariabelen van de vijver, vastgesteld op 14-04-2023 en 04-05-2023.	10
Tabel 3. Totaal aangetroffen soorten in de vijver.....	10

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het zorgterrein in Heel kent momenteel 329 functioneel beschikbare studio's, terwijl er circa 300 mensen met een verstandelijke (en meervoudige) beperking wonen. De cliëntdoelgroepen kenmerken zich door een steeds grotere zorgvraag. De onderbezetting vloeit voort uit met name de functioneel zeer lage kwaliteit van de woongebouwen aan de Panheelderweg. Enkele hofwoningen (Violenhof en Tulpenhof) kennen een bezetting van 3 groepen van elk 6 bewoners. De wens bestaat om deze om te vormen naar 2 groepen van elk 9 bewoners. Bij de entreezijde van het dorp – het deelgebied Ligtenberg – staat een groot aantal wooncontainers welke worden gedoogd, maar al vele jaren een doorn in het oog zijn van Gemeente Maasgouw. Daelzicht kent naast woongebouwen ook dagbestedingsruimten en facilitaire ruimten. De dagbestedingsruimten in Heel zijn redelijk van kwaliteit (m.u.v. het zwembad). Met de voorliggende plannen wil Stichting Daelzicht het gehele terrein herinrichten, zodat deze beter aansluit op de behoeftes. Om deze plannen te kunnen realiseren dient een bestemmingsplanprocedure te worden doorlopen.

Ten behoeve van de voorgenomen werkzaamheden is in opdracht van Kragten een verkennend flora- en faunaonderzoek uitgevoerd (Kragten, 2023). Uit dit verkennende flora- en fauna onderzoek is naar voren gekomen dat er nader soortgericht onderzoek noodzakelijk is voor: boerenwaluw, huiswaluw, gierwaluw, huismus, gebouw- en boombewonende vleermuizen, das en Alpenwatersalamander.

Het nader soortenonderzoek is opgedeeld in twee afzonderlijke categorieën. In het geval van de Alpenwatersalamander en de das leidt de aanwezigheid van deze soorten tot een verplichting tot ruimtelijke compensatie, welke expliciet moet worden opgenomen in het bestemmingsplan. Deze locatie voor compensatie dient voorafgaand aan de plannen duidelijk in kaart te worden gebracht en in het bestemmingsplan te worden vastgelegd.

Voor vogels met jaarrond beschermde nesten, evenals voor vleermuizen, wordt een voorwaardelijke verplichting ingesteld. Dit houdt in dat voordat sloopwerkzaamheden of andere ingrepen aan de bestaande gebouwen plaatsvinden, er een nader soortenonderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten moet worden uitgevoerd. Het nader onderzoek naar deze soorten is tot op heden nog niet uitgevoerd en wordt niet behandeld in dit rapport. Dit rapport richt zich uitsluitend op het nader onderzoek naar de Alpenwatersalamander en de das.

1.2 Doelstelling

Het doel van de aanvullende faunaonderzoeken is het verkrijgen van inzicht omtrent (mogelijk) aanwezige verblijfplaatsen en nesten van de te verwachten beschermde soorten Alpenwatersalamander en das.

Tevens wordt met dit onderzoek beoordeeld of er vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet noodzakelijk zijn.

1.3 Beschrijving zorgterrein

Het zorgterrein is gelegen ten westen van de dorpskern van Heel. Het zorgterrein voor dit nader soortenonderzoek is weergegeven in afbeelding 1. Het zorgterrein bevindt zich in een gebied dat grofweg begrensd wordt door enerzijds de Boschmolenplas en anderzijds de dorpskern Heel. Het terrein bestaat voor een groot deel uit gemengd bos (loofhout en naaldhout), aangeplante bomen en open terrein met verharding en gazonbegroeiing. In afbeelding 1 wordt het totale zorgterrein van Daelzicht weergegeven, met daarin de specifieke locaties waar geplande werkzaamheden en/of ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk van invloed kunnen zijn op de Alpenwatersalamander en/of de das.

Afbeelding 1. Het zorgterrein (gele belijning) met de voorgenomen deelgebieden (rode belijning) die mogelijk betrekking hebben op de Alpenwatersalamander en/of das, weergegeven op een luchtfoto (bron: PDOK Viewer).

1.4 Beschrijving deelgebieden

1.4.1 Deelgebied 1

Deelgebied 1 bestaat uit een groot, intensief beheerd, grasveld met daarop enkele wigwam-tenten en blokhutten. Aan de oost-, zuid- en westzijde grenst het deelgebied aan een gemengd bos. Aan de noordzijde ligt aan de overzijde van een smalle weg een weiland.

Binnen deelgebied 1 zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Grasveld dat wordt beheerd als gazon;
- Verharde oppervlakten in de vorm van onder andere paden;
- Houten bebouwing en tenten.

1.4.2 Deelgebied 2

Deelgebied 2 bestaat voor een groot deel uit een bosschage en daarnaast bebouwing, verharde oppervlakte (onder andere betegelde wandelpaden), aangeplante heesters, bomen en gazonbegroeiing. Binnen het deelgebied is één gebouw aanwezig. Het gebied wordt in het oosten begrenst door een gebouw met bijbehorende parkeerplaats. Aan de noord- en westzijde grenst het deelgebied aan een bosgebied. Aan de zuidzijde wordt het gebied begrensd door een vijver en de Heerbaan. Het bestaande gebouw betreft nieuwbouw. Het is een gemetseld gebouw met een plat dak (gelijkvloers).

Binnen deelgebied 1 zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Bosschage met onder andere loof- en naaldbomen;
- Grasveld dat gedeeltelijk wordt beheerd als gazon;
- Verharde oppervlakten in de vorm van onder andere paden;
- Aangeplante bomen en heesters (cultivars);

- Een gemetseld gebouw met een plat dak.

1.4.3 Deelgebied 3

Deelgebied 3 bestaat uit 3 gebouwen met daarbij verharding (parkeerplaats), garageboxen en een stuk gazon. Het gebied wordt in het noorden begrenst door een weg (Daalzicht). Aan de oost- en zuidzijde grenst het deelgebied aan een woning met diepe tuin. Aan de westzijde ligt aangrenzend een grasveld welke intensief wordt beheerd als gazon. Op dit grasveld staan ook enkele solitaire bomen (Amerikaanse eik). De bestaande bebouwing betreft gemetselde gebouwen met 2 verdiepingen.

Binnen deelgebied 3 zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Grasveld dat wordt beheerd als gazon met solitaire bomen (Amerikaanse eik);
- Verharde oppervlakten in de vorm van onder andere paden en een parkeerplaats;
- Aangeplante bomen en heesters (cultivars);
- Gemetselde bebouwing met een verdieping.

1.4.4 Deelgebied 4

Deelgebied 4 bestaat uit een enigszins verwilderd omheind grasveld met daarop verschillende algemeen voorkomende flora zoals vogelwikke, heermoes en rode klaver. Binnen het deelgebied is géén bebouwing aanwezig. Het gebied wordt in het oosten begrenst door nieuwbouw appartementen (3 etages) met bijbehorende parkje. Aan de noord- en zuidzijde wordt het gebied begrenst door enerzijds de Heerbaan en anderzijds de Rector Driessenstraat. Aan de westzijde grenst het gebied aan een klein parkje met een wandelpad richting de doorgang onder de Heerbaan. Het gebied is omheind met een hekwerk van circa 1,2 meter hoog.

Binnen deelgebied 4 zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Grasveld met verschillende algemeen voorkomende flora.

1.4.5 Deelgebied 5

Deelgebied 5 bestaat uit 1 gebouw en 1 tijdelijk gebouw met daarbij verharding (parkeerplaats), en een stuk gazon met enkele solitaire bomen. Het gebied wordt in het noorden en westen begrenst door een weg (Rector Driessenstraat). Aan de oost- en zuidzijde grenst het deelgebied aan woningen met diepe tuinen. Aan de westzijde ligt aan de overzijde van de weg een grasveld welke intensief wordt beheerd als gazon. Op dit grasveld staan ook enkele solitaire bomen. De bestaande bebouwing betreft een gemetseld gebouw.

Binnen deelgebied 3 zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Grasveld dat wordt beheerd als gazon met solitaire bomen (o.a. esdoorn);
- Verharde oppervlakten in de vorm van onder andere paden en een parkeerplaats;
- Aangeplante bomen en heesters (cultivars);
- Gemetselde bebouwing.

1.5 Voorgenomen plan

Het zorgterrein kenmerkt zich momenteel als een dorp met verschillende architectonische gebouwen. Door verschillende gebieden aan te wijzen en identiteiten te benoemen wordt de dorpsstructuur versterkt, maar wordt ook verdere eenheid betracht. Belangrijk element vormt het beter laten aansluiten van het entreegebied rondom Rector Driessenstraat op het dorp en deze te vergroenen. Een impressie van de beoogde inrichting is te zien in afbeelding 2. Om deze plannen te kunnen realiseren dient een bestemmingsplanprocedure te worden doorlopen.

Afbeelding 2. Ontwerpschets van het zorgterrein (bron: Masterplan herontwikkeling Daelzicht in Heel, 2021)

2 NADER SOORTENONDERZOEK

Voor het vaststellen van de aanwezigheid van de volgens het verkennend flora,- en fauna onderzoek hier in potentie voorkomende Alpenwatersalamander en das is in de geschikte periode van het jaar het zorgterrein onderzocht op de aanwezigheid de bovengenoemde soorten. De veldbezoeken zijn uitgevoerd conform de onderzoeksinspanning die is voorgeschreven in de relevante Kennisdocumenten en Soortinventarisatieprotocollen (Netwerk Groene Bureaus, 2023).

2.1 Alpenwatersalamander

Ten zuiden van deelgebied 2 bevindt zich een kunstmatige vijver. Deze vijver dient mogelijk als voortplantingshabitat voor de Alpenwatersalamander. Het bosgebied binnen deelgebied 2 wordt geschikt beschouwd als landhabitat voor de mogelijk voorkomende Alpenwatersalamander in de vijver ten zuiden van het deelgebied, vanwege de nabijheid ervan. In afbeelding 3 wordt de locatie van deelgebied 2 ten opzichte van de kunstmatige vijver weergegeven. In afbeeldingen 4 t/m 7 is een impressie van de vijver opgenomen. In tabel 2 zijn de habitatvariabelen van de waterbuffer weergegeven waarbij de vijver verder wordt omschreven.

Afbeelding 3. De kunstmatige vijver (gele belijning) gelegen ten opzichte van deelgebied 2 (rode belijning) (bron: PDOK Viewer).

Afbeelding 4. De zuidzijde van de vijver (d.d. 14-04-2023).

Afbeelding 5. De oostzijde van de vijver (d.d. 14-04-2023).

Afbeelding 6. De vijver gezien vanuit de oostoever (d.d. 04-05-2023).

Afbeelding 7. De noord,- en westoever van de vijver (d.d. 04-05-2023).

2.1.1 Werkwijze

De geschikte onderzoeksperiode voor de Alpenwatersalamander is volgens het protocol van Netwerk Groene Bureaus half maart-juli. Middels twee veldbezoeken en met een tussenperiode van minimaal 14 dagen is er geschept naar de larven, adulten en/of juvenielen van de soorten. De laarzen en het schepnet zijn bij aanvang van het amfibieënonderzoek ontsmet met Virkon S, om zo verspreiding van ziekten en schimmels te voorkomen. Om de aanwezige dieren te kwantificeren, dient er volgens het protocol met een schepnet te worden geschept per 2 meter oevertraject (enkel waar mogelijk en geschikt). In totaal worden er minimaal 5 en maximaal 30 schepbewegingen uitgevoerd per waterpartij.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd op:

- 14-04-2023;
- 04-05-2023.

In tabel 1 zijn de onderzoeksdata,- tijden en weersomstandigheden van de twee veldbezoeken weergegeven. Tijdens de twee veldbezoeken zijn ook de gemiddelde habitatvariabelen van de waterbuffer in kaart gebracht. Deze zijn weergegeven in tabel 1.

Tabel 1. Onderzoeksdata, -tijden en weersomstandigheden van de veldonderzoeken naar de Alpenwatersalamander.

Soort	Datum	Tijd	Neerslag
Alpenwatersalamander	14-04-2023	Middag	Zonnig, windkracht 1, 13-18 °C
Alpenwatersalamander	04-05-2023	Middag	Half bewolkt/zonnig, windkracht 1, 15-20 °C

2.1.2 Resultaten

In tabel 2 zijn de habitatvariabelen van de waterbuffer weergegeven, vastgesteld op alle veldbezoeken. In tabel 3 zijn alle aangetroffen soorten weergegeven, die tijdens de twee veldbezoeken zijn waargenomen.

Tabel 2. Habitatvariabelen van de vijver, vastgesteld op 14-04-2023 en 04-05-2023.

Habitat variabelen		
Variabele	Toelichting	Vijver
Aanwezigheid vis	(onbekend/ja/nee)	Ja
Beschaduwing waterpartij	(%)	<5%
Maximale diepte	(m)	1,5> m
Oppervlakte waterpartij	(m ²)	>1000m ²
Permanente waterkolom	(onbekend/ja/nee)	Ja
Bedekking oppervlakte onderwaterbegroeiing	(%)	~ 60%
Bedekking oppervlakte drijvende begroeiing	(%)	<5%
Bedekking oppervlakte oeverbegroeiing	(%)	~ 50%

Tabel 3. Totaal aangetroffen soorten in de vijver.

Soort	Levensstadia	Aantallen	Beschermingsregime
Amfibieën			
Bastaardkikker (zicht, gehoor en vangst)	Adulten	3	Vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen
Vissen			
Driedoornige stekelbaars (vangst)	Adulten + Juvenielen	5	Vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen
Snoek (zicht)	Adult	1	Vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen
Zonnebaars (vangst)	Juvenielen	50+	Vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen

Uit tabel 3 blijkt dat de in de eerder genoemd het verkennend flora,- en fauna onderzoek in potentie te verwachten Alpenwatersalamander tijdens de twee veldbezoeken niet zijn aangetroffen. In de vijver zijn enkel algemeen voorkomende soorten aangetroffen, maar deze zijn allen vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen.

2.1.3 Effectbeoordeling en conclusie

Ter plaatse in deelgebied 2 wordt het bosgebied deels geveld om ruimte te creëren voor nieuwbouw. Vanwege het ontbreken van het veldwaarnemingen tijdens de twee (conform de onderzoeksprotocollen uitgevoerde) veldbezoeken kan de aanwezigheid van Alpenwatersalamander binnen en rondom de vijver en in deelgebied 2 worden uitgesloten. Tevens zijn in de directe omgeving geen exemplaren van deze doelsoorten aangetroffen.

Daarmee zijn negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling op Alpenwatersalamander uitgesloten en is een ontheffing van de Wnb niet aan de orde.

2.2 Das

Uit het verkennende flora,- en fauna onderzoek komt uit gemeentelijke correspondentie naar voren dat er een hoofdburcht aanwezig is in het noordelijk deel van het zorgterrein, ten noorden van deelgebied 1. Binnen deelgebieden 1 t/m 5 worden ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd die mogelijk een effect hebben op het functionele leefgebied van de das. Uit het verkennende flora,- en fauna onderzoek komt vervolgens naar voren dat deelgebieden 1 t/m 5 mogelijk essentieel foerageergebied vormen voor de das door de dominante aanwezigheid van korte grasbegroeiing, waaruit de das gemakkelijk regenwormen kan halen.

2.2.1 Werkwijze

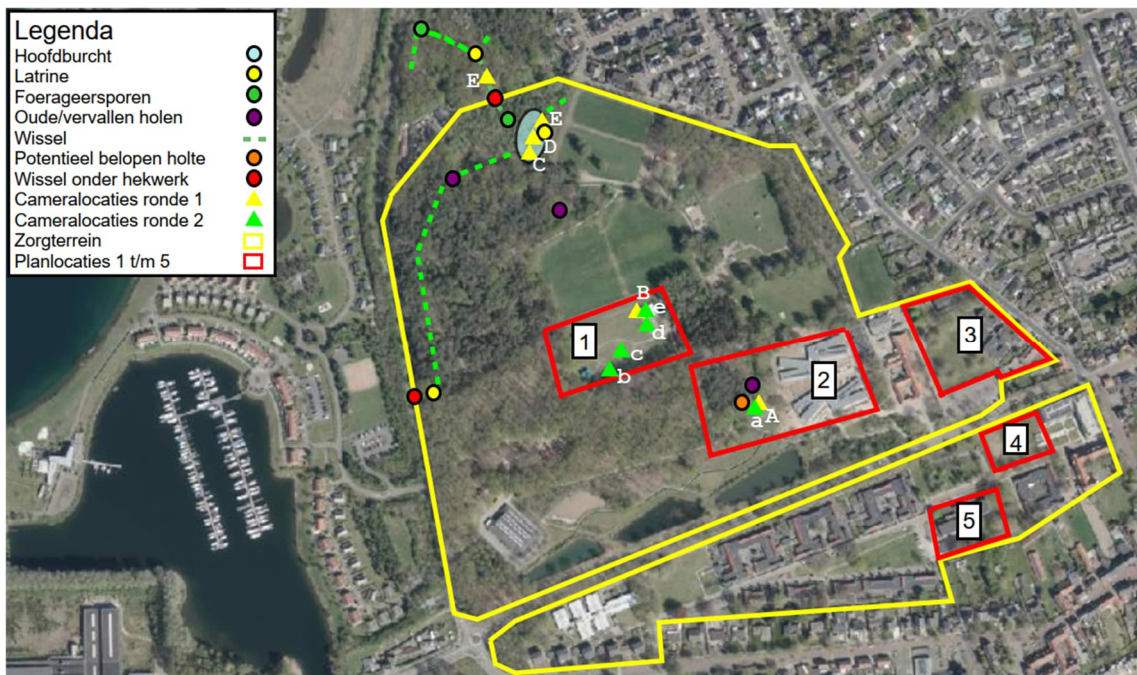
Om inzicht te krijgen in de lokale verspreiding van de das, de omvang van de aanwezige dassenburcht en het gebruik van omliggend gebied als foerageer-/leefgebied, is een nader veldonderzoek naar de das uitgevoerd (april t/m september 2023). Hierbij is de omgeving van de burchtlocatie, het zorgterrein met de deelgebieden en de directe omgeving van het zorgterrein onderzocht op de aanwezigheid van de das middels een cameraonderzoek en drie gerichte inventarisatie veldbezoeken die de aanwezigheid van sporen aanduiden. De drie veldbezoeken zijn uitgevoerd op 13-04-2023, 26-04-2023 en 08-09-2023. Na het eerste veldbezoek op 13-04-2023 zijn aan de hand van de aangetroffen sporen wildcamera's opgehangen om de functie van het zorgterrein en met name de deelgebieden voor de das vast te stellen. Het cameraonderzoek is onderverdeeld in twee periodes. De eerste onderzoeksronde van 6 weken is uitgevoerd in de periode mei-juni. De tweede onderzoeksronde van 6 weken is uitgevoerd in de periode augustus- september. Hierbij zijn de SD-kaarten en/of batterijen wekelijks gewisseld. Hierop aanvullend zijn de deelgebieden binnen het zorgterrein nagelopen op de mogelijke aanwezigheid van sporen. In afbeelding 8 zijn de cameralocaties gedurende de twee onderzoeksperiodes weergegeven. De gele driehoek betreft de cameralocaties A t/m F gedurende de eerste onderzoeksperiode en de groene driehoek betreft de cameralocaties a t/m e in de twee onderzoeksperiode.

Bij de drie veldbezoeken zijn de bekende burchtlocatie onderzocht en is het gehele plangebied en het omliggende gebied onderzocht op aanwezigheid van dassensporen: burchten, vluchtpijpen, pootafdrukken, mestputjes, haren, etc.

Op basis van dit nader onderzoek is in kaart gebracht wat het effect van de ontwikkeling binnen het plangebied op het leefgebied/foerageergebied van de das gaat zijn. Op basis van deze effectbepaling dient vervolgens beoordeeld te worden of een vergunning in het kader van de Omgevingswet noodzakelijk is voor de uitvoering en of hierbij mitigerende of compenserende maatregelen getroffen dienen te worden.

2.2.2 Resultaten

In afbeelding 8 zijn de aangetroffen sporen, waarnemingen en de cameralocaties gedurende de twee onderzoeksperiodes binnen en grenzend aan het zorgterrein en de deelgebieden weergegeven.

Afbeelding 8. De aangetroffen hoofdburcht (blauwe cirkel), latrines (gele cirkel), foerageersporen (groene cirkel), vervallen/oude holen (paarse cirkel), wissels (groene lijn), wissels onder hekwerk (rode cirkel) en de cameralocaties (gele en groene driehoek) binnen en grenzend aan het zorgterrein (gele lijn) met deelgebieden (rode lijn).

2.2.2.1 Functioneel leefgebied in de omgeving van de deelgebieden

Hoofdburcht

Tijdens het eerste veldbezoek op 13-04-2023 is de aanwezigheid van deze hoofdburcht vastgesteld in het noordelijke deel van het zorgterrein (blauwe cirkel afbeelding 8). De hoofdburcht van de das bestaat uit minstens 20 hollen. Hiervan zijn, aan de hand van verse sporen en/of camerabeelden gedurende de periode april t/m september 2023, 10 hollen actief in gebruik. In afbeeldingen 9 t/m 12 is een impressie van de hoofdburcht en bijbehorende aangetroffen sporen/exemplaren das weergegeven.

Afbeelding 9. Eén van de belopen holen in de noordelijke hoek van de burcht (d.d. 13-04-2023).

Afbeelding 10. Eén das op camera E in de hoofdburcht (d.d. 18-05-2023).

Afbeelding 11. Meerdere belopen holen in de hoofdburcht (d.d. 26-04-2023).

Afbeelding 12. Actief belopen hol in de hoofdburcht met twee wissels vanuit de in,- en/of uitgang (d.d. 08-09-2023).

Wissels

Tijdens de drie inventarisatierondes zijn drie wissels aangetroffen vanuit de hoofdburcht richting het noorden, noordoosten en zuidwesten. De wissel richting het noorden verloopt richting de noordelijke grens van het zorgterrein aan de Sparrenbosweg. Onder het hekwerk verloopt de wissel over de Sparrenbosweg en aan de overzijde van de weg verloopt de wissel verder richting het noorden. De wissel buigt bij een latrine in het bos richting de weg Schutteheide en stopt in een open stuk grasland in het bos nabij de Schutteheide. Hier zijn ook foerageersporen van de das aangetroffen. Tijdens de eerste ronde van het camera onderzoek (camera F) is de wissel actief belopen en zijn gedurende de 6 weken dassen vanuit het noordelijke deel van het bos richting de hoofdburcht gelopen en omgekeerd (afbeelding 13 en 14).

Afbeelding 13. Das op camera F gericht op de wissel. Das loopt in noordelijke richting vanuit de hoofdburcht (d.d. 08-06-2023).

Afbeelding 14. De wissel in de noordelijke richting en over de Sparrenbosweg.

Vanuit de hoofdburcht loopt, naast de wissel richting het noorden, een wissel richting het zuidwesten. De wissel eindigt bij een gat onder het hekwerk in de westelijke grens van het zorgterrein. Rondom de locatie van het gat onder het hekwerk is één latrine en op enkele meters van de latrine zijn vervallen hollen aangetroffen. Één van de wissel verloopt vanuit de hoofdburcht richting het noordoosten naar de paardenweiden aan de oostzijde van het bosgebied. In de paardenweiden zijn geen wissel en overige sporen van de das waargenomen. De wissel eindigt aan de oostzijde van het bosgebied binnen het zorgterrein. In afbeeldingen 15 en 16 is een impressie opgenomen van de wissel richting het zuidwesten van het zorgterrein en het gat onder het hekwerk.

Afbeelding 15. De wissel in zuidwestelijke richting vanuit de hoofdburcht.

Afbeelding 16. Het gat onder het hekwerk aan de westgrens van het zorgterrein.

Oude/vervallen hollen das

Ten zuidwesten en zuiden van de hoofdburcht locatie (afbeelding 8) zijn enkele oude/vervallen hollen aangetroffen. Gedurende de drie inventarisatie veldbezoeken en de aanvullende veldbezoeken van het cameraonderzoek zijn er geen bewoningssporen aangetroffen binnen en direct rondom de hollen. In afbeelding 17 is een impressie opgenomen van één van de niet in gebruik genomen hollen ten zuidwesten van de hoofdburcht locatie. Binnen deelgebied 2, zijn aanvullend op de bovenstaande hollen, oude/vervallen hollen en potentieel belopen hollen aangetroffen. Deze hollen zijn verder uitgeschreven in hoofdstuk 2.2.2.2.

Afbeelding 17. Één van de oude/vervallen holen ten zuidwesten van de hoofdburcht locatie.

2.2.2.2 Functioneel leefgebied binnen de deelgebieden

Deelgebied 1

Tijdens de eerste inventarisatie veldbezoek op 13-04-2023 zijn binnen deelgebied 1 enkele gaten in het gazon aangetroffen die mogelijk wijzen op de aanwezigheid van foerageersporen van de das. Echter de overige twee inventarisatie veldbezoeken zijn geen waarnemingen, sporen (o.a. snuitputjes) en/of exemplaren van de das aangetroffen. Uit het cameraonderzoek komen, gedurende de twee onderzoeksrondes (12 weken), geen waarnemingen van de das naar voren op het gazon. Deelgebied 1 wordt derhalve aangemerkt als foerageerbiotoop, maar gezien de zeer geringe aanwezigheid van sporen en de afwezigheid van concrete waarnemingen, betreft het zeer marginaal foerageerbiotoop.

Deelgebied 2

Tijdens de eerste inventarisatie veldbezoek op 13-04-2023 zijn twee holen aangetroffen in een hoger gelegen gedeelte binnen deelgebied 2 (afbeelding 8). Het oostelijk gelegen hol binnen deelgebied 2 was tijdens de drie inventarisatie veldbezoeken en de aanvullende veldbezoeken van het cameraonderzoek geheel gevuld met takken en bladeren. Bij de ingang zijn geen verse graaf- of loopsporen aangetroffen. Bij (actieve) bewoning door das zouden deze bladeren deels aan de kant geduwd zijn of zouden de pijp in elk geval loop- of betredingssporen moeten vertonen. In afbeelding 18 is een impressie van de pijp opgenomen.

Afbeelding 18. De oostelijk gelegen pijp binnen deelgebied 2 zonder tekenen van bewoning.

Op enkele meters ten westen van de niet-bewoonde pijp, binnen deelgebied 2, zijn tijdens de eerste inventarisatie op 13-04-2023 mogelijk bewoningssporen aangetroffen rondom een grotere pijp. Gedurende de eerste onderzoeksronde van het camera onderzoek is eenmaal op 03-06-2023 de das passerend/foeragerend waargenomen. Tijdens het camera onderzoek zijn in de overige periode geen dassen waargenomen. Ook zijn

er gedurende de inventarisatierondes en het camera onderzoek geen wissels, verse graafsporen, prenten en overige sporen aangetroffen in en rondom de pijp die wijzen op een in gebruik zijnde pijp. Mogelijk dat deze in gebruik is geweest door das en heeft gediend als vluchtpijp. Bij (actieve) bewoning door das zouden er meer sporen/camerabeelden naar voren zijn gekomen of zou deze pijp in elk geval loop- of betredingssporen moeten vertonen. In afbeelding 19 is een impressie opgenomen van de pijp en in afbeelding 20 is een impressie van de passerende/foeragerende das weergegeven.

Geconcludeerd wordt dat binnen het bosgebied van deelgebied 2 sprake is van leefgebied van de das, waarbij sprake is van één vluchtpijp van de das.

Afbeelding 19. De westelijk gelegen pijp binnen deelgebied 2.

Afbeelding 20. De passerende das op camera A tijdens de eerste onderzoeksrondte (d.d. 03-06-2023).

Deelgebied 3 t/m 5

Tijdens de drie inventarisatierondes en de aanvullende veldbezoeken van het camera onderzoek zijn geen wissels, latrines, snuitputjes, wroetsporen, haren en overige sporen aangetroffen binnen deelgebied 3 tot en met 5. Deze gebieden behoren derhalve niet tot het leefgebied van de das.

2.2.3 Effectbeoordeling en verbodsbepalingen das

Uit het onderzoek naar de das blijkt dat deelgebied 1 een zeer marginale functie heeft als foerageergebied voor de das. Hiernaast is binnen het bosdeel van deelgebied 2 een vluchtpijp aanwezig, wat dit deel onderdeel maakt van het leefgebied van de das.

Voor deelgebied 1 voorziet het omgevingsplan in de mogelijkheid dat de aanwezige wigwam-tenten verplaatst kunnen worden en dat het aanwezige sanitairgebouw verbouwd, vervangen en/of verplaatst mag worden. In theorie geeft het omgevingsplan dus de mogelijkheid dat het aanwezige grasveld, dat zeer marginaal geschikt is als foerageerbiotoop voor de das, verdwijnt. Gezien de ruime hoeveelheid leefgebied dat de omgeving biedt voor de das en de zeer marginale geschiktheid van dit deelgebied voor de das, valt niet te verwachten dat de aantasting die het omgevingsplan in theorie mogelijk maakt, van effect is op de das. Gezien het huidige gebruik van deze locatie, waar al regelmatig mensen verblijven en de achterliggende bebouwing van het gebied, is een extern effect ook niet te verwachten.

Binnen het bosgebied in deelgebied 2 is leefgebied van de das aanwezig met een vluchtpijp. Ook hier is de das slechts sporadisch aanwezig geweest gedurende het onderzoek, maar het gebruik van de vluchtpijp is aangetoond, waarmee sprake is van een verblijfplaats van de das. Het omgevingsplan maakt mogelijk dat ter plaatse van dit biotoop bebouwing mag worden gerealiseerd. Dit leidt er toe dat de aanwezige vluchtpijp niet behouden kan blijven, wat een schadelijke handeling in het kader van artikel 11.54.1b van het Bal (opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen) en mogelijk artikel 11.54.1a van het Bal (opzettelijk doden van in het wild levende zoogdieren) betekend. Het verwijderen van het bosbiotoop en realiseren van een gebouw ter plaatse is derhalve vergunningplichtig. Wanneer sprake is een dergelijke handeling dient rekening te worden gehouden met de genoemde vergunningaanvraag in het kader van een flora- en fauna activiteit en mogelijk noodzakelijke mitigatie- en compensatie. Het valt redelijkerwijs wel te verwachten dat compensatie getroffen kan worden binnen het plangebied, daar er aan de noordzijde een paardenwei van

circa 1 ha. de bestemming groen krijgt en daarmee kwalitatief verbeterd zou kunnen worden omwille van de
das.

3 CONCLUSIES

3.1 Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamander is niet aanwezig nabij de ontwikkellocaties. Effecten zijn op voorhand uitgesloten.

3.2 Das

Bij ontwikkeling van deelgebied 2 gaat een klein deel van het leefgebied van de das verloren, evenals een aanwezige vluchtpijp. Deze handelingen zijn vergunningplichtig en vereisen mitigatie en compensatie. Zie hiervoor paragraaf 2.2.3.

4 BRONNENLIJST

Bij12, 2017, Kennisdocument das *Meles meles*. Versie 1.0, juli 2017.

Netwerk Groene Bureaus, 2023. Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie nov 2023).

Kragten, 2022. Verkennend flora- en faunaonderzoek. Neerbroek 11 te Boekel. Rapportnr.: BOE027-FnF-RAP-1.0. 14-01-2022, Kragten, Herten.

Websites

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl